

اعتقاد ائمة الحديث

نوسینی : حارث المسلم السنی

ئاماده کردنی : پیگهی نهاوند





ناوی کتیب

اعتقاد أئمة الحديث

نوسینی

حارث المسلم السني

ئاماده کردنی

پینگهی نهاوند



نوسراوی ئیمامی فقیه ابو بکر بن ابراهیم الاسماعیلی خاوهن عه قیدهیه کی پاک شوینکه و تهی ئه تهر وصحابه وتابعین له دایکبوی 277 کۆچی وه له سالی 370 کۆچی دواي کردوه په حمه تی خواي لی بیت

ابن قدامة ده لیت : هه والی پیمان دا الشریف أبو العباس مسعود بن عبدالواحد بن مطر الهاشمي ، وتویه تی پیمانی وتوه أبو الحسن علی بن محمد الجرجاني ، پیی وتوه أبو القاسم حمزة بن يوسف السهمي ، پیی وتوه أبو بکر أحمد بن إبراهيم الإسماعيلي (رحمه الله) فه رمویه تی :

[أصول الاعتقاد عند أهل الحديث]

بنچینه ی بیروباوه ر له لای ئه هلی حه دیت (ئه مه یه)

باش بزانی په حمه تی خوا له ئیمه و ئیوه ش بیت که ریبازی ئه هلی حه دیت ئه هلی سونه ت و جه ماعه بریتیه له دان پیمان به الله و فریشته کانی و کتیبه کانی و پیغه مبه رانی وه قبول کردنی هه موو ئه وه ی له قورئاندا باسکراوه وه ئه و ریوایه تانه ی به سه حیجی له پیغه مبه ره وه چه سپاوه ﷺ که هیچ ریگایه ک نیه په دی پی بکریته وه بۆت نیه له وه لابه دی چونکه فه رمان کراوه به شوینکه و تنی قورئان و سونه ت چونکه هیدایه ت له شوینکه و تنی ئه وه دایه که پیغه مبه ری خوا ﷺ پینای ده کات بۆ ریگای راست وه ئاگاداری ده دات له پیچه وانه کردنی و فیتنه (شیرک) سزای به ئیش و ئازار.

[القول في الأسماء والصفات]

وته ی ئه هلی حه دیت له باره ی ناو و سیفاته کانی الله

باوه ریان وایه الله تعالی بانگ ده کریت به ناوه جوان و چاکه کانی وه وه سف کراوه به سیفاته کانی ئه و سیفاته نه ی که خوی وه سفی خوی پی کردوه وه پیغه مبه ره که ی ﷺ وه سفی پی کردوه ، الله ئاده می به دهستی خوی دروست کرد وه هه ر دوو دهستی کراویه ده به خشیت

چۆنى بويّت به بى ئه وهى چۆنيه تى (بۆ بکهين واتا نالين دهستى خوا ئاوايه وه يان نالين دهستى خوا وهک دهستى ئيمهيه ئيمه زانستان نيه به چۆنيه تى دهستى خوا به لام دهلین خوادهستى ههيه) وه الله بهرز و بلند له سهر عهش به بى چۆنيه تى چونکه الله تهنها ئه وهندهى پيمان وتوه که بهرزبوتوه بۆ عهش چۆنيه تيه کهى بۆمان باس نه کردوه.

[ذکر بعض خصائص الربوبية]

باسکردنى هه ندی تايبه تى پهروه ردگاريه تى

الله خاوه نى دروستکراوه کانيه تى وه الله هه موانى دروستکردوه وه هيچ پيوستيشى به دروستکراوه کاني نيه به لکو الله چى بويّت دهيكات وه چى حوکميکی بويّت دهيدات پرسيارى لى ناکريّت که چى دهکات به لکو الله پرسيارده کات له کار و کرده وهى دروستکراوه کاني.

[إثبات أسماء الله الحسنی وصفاته العلا]

جيگيرکردنى ناوه جوان وچاکه کاني الله وسيفه ته بهرزه کاني

الله داواى لیده کريّت به ناوه کاني وه وهسف ده کريّت به وسيفه تانهى که خوى وهسفى خوى پى کردوه وه پيغه مبه ره کهى ﷺ به وه ناوى بردوه و وهسفى پیکردوه وه هيچ شتيك نيه له ژير دهسه لاتى خواى گه وه ده رچى له ئاسمانه کان و له زهويداو خواى گه وه توانا و دهسه لاتى به سهر هه موو شتيکدا ههيه وه وهسفى الله ناکريّت به عه يبيک يان به که مى يان به شتى نوقصانى بداته پالى چونکه الله تعالى زور پاک و بى گهرد و گه وره تر بهرز و بلند تره له وشتانه .

[إثبات صفة الدين]

جیگیرکردنی سیفه تی دوو دهست

الله ئاده می دروستکرد به دهستی خوئی و ههردوو دهستی کراوهیه ده به خشیت چوئی بوئی به بی چوئییه تی ئه گهر الله له کتابه کهیدا چوئییه تیه که ی باس نه کردییت وه لاشه و ئه ندامیک جیگیر ناکریت (بۆ الله ئه گهر له کتاب و سونهت باس نه کراییت) وه دریژی و پانی بۆ الله دیاری ناکریت وه هاوشیویه ئه و شتانه ی که له دروستکراوه کانیدا ههیه (وهک نوستن و ماندوو بوون ئه م شتانه بۆ الله جیگیر ناکریت چونکه نوقسانی ده داته پال الله و نه فی کمالی الله ده کات) وه هیچ هاوشیویه کی نیه خیر و به ره که تی یه کجار زۆر و بهرده وام له شیویه پهره وردگارمان خاوه نی گه وره یی و پیروزی و ریز وه (اهلی سونهت) له باره ی ناوه کانی الله (وسیفاته کانی) وهک موعته زیله و خه وارج و کومه له گومراکان نالین مه خلوقه.

[قولهم في صفة الوجه والسمع والبصر والعلم والقدرة والكلام]

وتهی (ئههلی سونهت) له باره ی سیفه تی شیوه (پوو) و بیستن و بینین و زانست و توانا و قسه کردن ی الله تعالی

(ئههلی سونهت) ئه وه ده چه سپینن که الله شیوه (پووی) ههیه ، وه بیسه ره و بینه ره و زانایه و به توانایه و خاوه ن هیزه و قسه ده کات ، به پیچه وانه ی ئه وه ی لاده ره کان له موعته زیله و جگه له وانیش ده لێن به لکو به و شیویه که الله فهرمویه تی [وَيَقِي وَجْهَ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ] (27) ته نها پوو شیویه زاتی پیروزی پهره وردگاری تو ئه مینی که خوایه که خاوه نی گه وره یی و پیروزی و ریزه و شایانی ئه وه یه که به گه وره و به ریز بزانییت. وه فهرمویه تی [أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ] خوی گه وره به زانیاری خوئی دایبه زاندوه وه فهرمویه تی [وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ] به لام مروقه کان هیچ زانیاریه کیان به خوی گه وره و سیفاته کانی نیه

○

[علم الله]

زانستی الله

(ئههلی حه‌دیث) ده‌لین هیچ ریگایه‌ک نیه بۆ هیچ که‌سیک که له زانستی الله ده‌ربجیت وه‌یان که‌سیک نیه که کاروکرداری زāl بیت به‌سه‌ر ویست و ئیراده‌ی الله دا (واته هیچ کاروکرداری پونادات ئیلا به‌ویستی الله نه‌بیت وه الله پیش دروستکراوه‌کانی زانیویه‌تی چی پروئه‌دات تاهه‌میشه‌یی وه هه‌مووی نویسه‌یه له لوح المحفوظ لای خویه‌تی له‌سه‌ر عه‌رش) وه یان (هیچ که‌سی نیه بتوانی) زانستی الله بگۆریت چونکه الله زانایه به هه‌موو شتی و هیچی له‌یاد ناچیت و هیچ نیه نه‌یزانیت وه به‌توانایه و زāl به‌سه‌ر هه‌موو شتی‌کدا و هیچ به‌سه‌ریدا زāl نابیت.

[القرآن کلام الله]

قورئان وته‌ی الله یه

ئههلی حه‌دیث ده‌لین قورئان وته‌ی الله یه و دروستکراو نیه به‌خویندنه‌وه‌ی قورئان وه به‌له‌فه‌وه وه به له‌به‌رکردنی له‌سنگدا وه به‌وته‌نه‌وه‌ی به‌زمان وه به نویسنه‌وه‌ی له‌کتییدا هه‌مووی (وته‌ی خوایه) و دروستکراو نیه وه هه‌ر که‌س بلیت له‌فزی من له‌کاتی خویندنی قورئان مه‌خلوقه (دروستکراوه) ئه‌وا له‌وانه‌یه که وتویانه قورئان مه‌خلوقه (به‌لکو ده‌وتری وته‌که وته‌ی خوایه ده‌نگه‌که ده‌نگی قورئان خوینه

[أفعال العباد مخلوقة لله]

کرداری به‌نده‌کان خوا دروستی کردوه

ئه‌هلی حه‌دیت ده‌لین هیج دروستکاری نیه به‌هه‌قیقه‌ت ئیلا الله نه‌بیت وه کارو کرداری هه‌موو به‌نده‌کان هه‌مووی خوا دروستی کردوه وه الله ویستی له هه‌رکێ بیت هیدایه‌تی ده‌دات وه ویستی له‌کێ بیت گومپای ده‌کات وه ئه‌وه‌ی خوا گومپای ده‌کات هیج به‌لگه و بیانویه‌کی بۆنیه چونکه الله فه‌رمویه‌تی [قُلْ فَلِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ] ئه‌ی محمد(صلی الله علیه وسلم) پێیان بلی: حوجه و به‌لگه‌ی یه‌کلاکه‌ره‌وه لای خوای گه‌وره‌یه که به‌سه‌رتاندا جیگیری کردوه، بۆیه هیج که‌سیک به‌لگه‌و بیانوی نیه له کوفرو تاوانکردندا [فَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ (149)] ئه‌گه‌ر ویستی لێ بوایه هیدایه‌تی هه‌مووتانی ئه‌دا به‌لام خۆتان پێگای هیدایه‌ت ناگره به‌رو لێی لئه‌ده‌ن به‌ویستی خوا وه فه‌رمویه‌تی [كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ (29)] چۆن سه‌ره‌تا ئێوه‌ی دروست کردوه ئاواش ئه‌تانگه‌پێنێته‌وه به‌رووتی. وه‌فه‌رمویه‌تی [وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ] که‌سانیکێ زۆرمان له جن و له مروّف بۆ جه‌هننهم دروست کردوه و داناوه. وه‌فه‌رمویه‌تی [مَا أَصَابَ مِنْ مُّصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِّن قَبْلٍ أَن نَّبْرَأَهَا] هیج به‌لاو موسیبه‌تیک له بێ بارانی و وشکه‌ سالی و لاوازی و که‌م و کوپی تووشتان نابێ له‌سه‌ر زه‌ویدا یان له‌ نه‌فسی خۆتاندا به‌ نه‌خۆشی و گرانی و نه‌بوونی و مردن ئیلا ئه‌مانه هه‌مووی له (لوح المحفوظ) دا نووسراوه‌ته‌وه پێش ئه‌وه‌ی که دروستکراوه‌کان دروست بکه‌ین، یان پێش ئه‌وه‌ی ئه‌و موسیبه‌ته‌ بیت وه هه‌والی داوه له‌باره‌ی به‌هه‌شتیه‌کانه‌وه [وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا] وه ئه‌لین: حه‌مدو سه‌ناو ستایش و سوپاس بۆ ئه‌و په‌روه‌ردگاره‌ی که هیدایه‌تی داین بۆ ئه‌م پاداشته‌ گه‌وره‌یه که مانه‌وه‌یه له به‌هه‌شتدا به‌هه‌میشه‌یی، یاخود بۆ پاک کردنه‌وه‌ی دلمان له‌رق و کینه به‌رامبه‌ر باوه‌ردارانی تر [وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنَّ هَدَانَا اللَّهُ] وه ئه‌گه‌ر خوای گه‌وره هیدایه‌تی ئێمه‌ی نه‌دایا بۆ ئه‌م شته ئێمه‌ خۆمان نه‌مان ئه‌توانی هیدایه‌ت

وهرېگرين. وهفهرمويه تي [أَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَهْدَى النَّاسَ جَمِيعًا] نه گهر خواي گه وره ويستي لى بوايه هيدايه تي ههموو خه لکى نه دا وهفهرمويه تي [وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً] وه نه گهر خواي گه وره ويستي لى بوايه ههموو نوممه تي نه کرد به يهک و له سهر حق کوى نه کردنه وه.

[الخير والشر بقضاء الله]

خير و شهر به قه زاي خوايه

نه هلى حه ديت ده لين که خير و شهر شرين و تال به قه زاي خوايه که ههمووى له پيشرتدا برپاري له سهر داوه دروستکراوه کان له سود و له قازانج هيچيان به ده ست نيه بو نه فسي خويان ئيلا نه وه نه بيت خوا ويستي لى بيت وه دروستکراوه کان هه زارن بو لاي الله وه هيچ کاتيک نيه بي پويست بن به الله تعالى له ههموو کاتي پويستيان به الله يه.

[النزول إلى السماء الدنيا]

دابه زين بو ئاسماني دنيا

الله عزوجل دانه به زيت بو ئاسماني دنيا به و شيويه ي که له حه ديتي سه حيح له پيغهمبه ري خوا وه صلى الله عليه وسلم چه سپاوه به بي اعتقادي چونييه تي نه و دابه زينه (واتا نالين ئيمه چون دانه به زين خواش ئاوا دانه به زيت ته شبه و چونييه تي بو ناکه ين ته نها نه وه نده ده لين له سي يه کى شه و الله دانه به زيت بو ئاسماني دنيا ،

[رؤية المؤمنين ربهم في الآخرة]

ئيمانداران الله ده بينن له ئاخيره تدا

ئههلى حەدىث باوەريان وایە کە بەندە لە خوا ترسەکانى الله لە پوژى قیامەتدا الله دەبینن نەک لە دونیادا وە ئەو بیننەش پاداشتی خوايە لە پوژى قیامەتدا ھەروەک الله فەرمویەتی : (وجوه يومئذٍ ناضرة إلى ربها ناظرة) لە پوژى قیامەتدا کۆمەلێک پوو گەشاووە و پرشنگدار و جوانن و ئەدرەوشینەووە لەبەر ئەوەی تەماشای خۆی گەورە ئەکەن، وە لەبارەى کافرانەووە فەرمویەتی : (كلا إنهم عن ربهم يومئذٍ لمحجوبون) نەخێر کافران لەو پوژەدا لە نێوان ئەوان و بینینی خۆی گەورەدا حىجاب و پەردە ھەیە و ئەوان پێگى ئەکرین لەوەى کە خۆی گەورە بینن، ئەگەر ئیمانداران و کافران ھەموویان خویان بینایە ئەوا تەنھا کافران پێگى بینینی خویان لى نەئەکرا ئەم بیننەش بەبێ پرێاردانی لاشە بو خوا وە بەبێ دیاری کردنی ئەندازەیک بو خوا بەلکو (تەنھا دەلێن) ئیمانداران خوا دەبینن بەچاوی خۆیان بەوشیوەى کە خوا دەیهوێ بەبێ ئەوەى چۆنیەتی باس بکری.

[حقيقة الإيمان]

هەقیقەتی ئیمان

ئههلى حەدىث ئیمان وە کردارە وە ناسینی دلە زیاد ئەکات بە گوێرايەلى وە کەم دەکات بەسەرپێچی خوا ھەر کەسێ گوێرايەلى زیاد بێت ئیمانی زیاد ئەکات بەھەمان شیوەش ئەوەى گوێرايەلى کەمتر بێت ئیمانی دادەبەزێت.

[قولهم في مرتكب الكبيرة]

وتهى ئههلی حه‌دیث له‌سه‌ر ئه‌وانه‌ی تاوانی گه‌وره ئه‌نجام ئه‌ده‌ن

ده‌لێن : هه‌رتاکیک له‌ موه‌حیدان وه‌ ئه‌وه‌ی که نوێژ ده‌کات و پوی له‌ قبیله‌ی موسڵمانان کردوه ئه‌گه‌ر تاوانیکی کرد یان تاوانیکی زۆر بچوک بی‌ت یان گه‌وره به‌لام دامه‌زراوبی‌ت له‌سه‌ر یه‌کخواپه‌رستی و دان پینانی به‌وه‌ی که پابه‌ندی بوه وه‌ له‌ خوا قبولی کردوه ئه‌وا کافر نابی‌ت به‌کردنی تاوان ئومیدی لیخۆشبونی بۆ ده‌کری‌ت الله فهرمویه‌تی : (ويعفر ما دون ذلك لمن يشاء) الله جگه‌ له‌ شیرک و کوفر خۆش ده‌بی‌ت بۆ هه‌ر که‌سیک که خۆی ویستی لی بی‌ت

[حكم تارك الصلاة عمداً]

حوکمی ئه‌و که‌سه‌ی نوێژ ناکات به‌ ئه‌نقه‌ست

زانایانی ئه‌هلی حه‌دیث ناکۆکن له‌سه‌ر ئه‌و که‌سه‌ی نوێژ ناکات به‌بی هیچ وزریک تاله‌کاته‌که‌ی خۆی ده‌رده‌چیت جا هه‌ندی له‌ زانایان تکفیری ده‌که‌ن چونکه‌ له‌ پیغه‌مبه‌ره‌وه صلى الله عليه وسلم رپوايه‌ت کراوه که فهرمویه‌تی : (بين العبد وبين الكفر ترك الصلاة) نیوان به‌نده‌ی موسڵمان و نیوانی کوفر وازه‌ینانه و نوێژ نه‌کردنه ، وه فهرمویه‌تی : (من ترك الصلاة فقد كفر) ئه‌وه‌ی نوێژ نه‌کات کافره ، وه فهرمویه‌تی : (من ترك الصلاة فقد برأت منه ذمة الله) ئه‌وه‌ی نوێژ نه‌کات ئه‌وا په‌یانی خوا لێی به‌ریی بوه ، وه هه‌ندیکی تر له‌ زانایان ته‌ئویلیان کردوه وتویانه‌ یانی که‌سیک باوه‌ری به‌ فهرز بونه‌که‌ی نه‌بی‌ت کافره هه‌روه‌ک چۆن یوسف علیه السلام فهرموی

[إني تركت ملة قوم لا يؤمنون بالله] من وازم له‌ گه‌لێک هیناوه که باوه‌ریان به‌خوا نیه . وازه‌ینان لێره‌دا واتا نکۆلی و کوفر. (ته‌ماشاکه‌ن خیلافی زانایان له‌سه‌ر تکفیری نوێژ نه‌که‌ر بۆ ئه‌و نوێژ خوینه‌یه‌ که فهرزی ناکات به‌ ئه‌نقه‌ست تاله‌کاته‌که‌ی خۆی ده‌رده‌چیت که واتا

خیلافه که لهسه ر ئهوانه نیه وا هه ر نوێژ ناکه ن به لکو لهسه ر ئهوانه یه که نوێژی ناکه ن
تاله کاته که ی ده رئه چیت ئه ما ئه وه ی نوێژ ناکات به ته واوی ئه وه جه حدی فه رز بونی نوێژی
کر دوه و کافره به ئیجماع)

[أقوال أهل العلم في الفرق بين الإسلام والإيمان]

وته ی زانایان له جیاوازی کردن له ئیوان ئیسلام و ئیمان

هه ندیکیان و تویانه ئیمان وته و کرداره ئیسلامیش ئه نجامدانی ئه و فه رزانه یه که خوا فه رزی
کر دوه مرؤف بیکات هه ر کاتیک ناوی یه کیکیان هات به ته نها ئه وا ئه وی تریش له خو
ده گریت (واتا هه رکات و ترا ئیسلام چیه ؟ ئه وا پیناسه ی ئیسلام ئیمانیش له خو ده گریت
هه رکات و ترا ئیمان چیه ؟ ئه وا پیناسه ی ئیمان ئیسلام یش له خو ده گریت هه رکات پیکه وه
هاتن واتا وتیان ئیسلام چیه و ئیمان چیه ئه وکاته هه ریه که یان به پیناسه ی خو ی پیناسه
ده کریت) وه و تراوه وشه ی ئیماندار و موسلمان دوو وشه ی مانا جیاوازن هه ر یه که یان
واتایه ک هه لده گریت وه هه رکات ناوی یه کیکیان هات ئه وا ئه ویتیش له وی ده گریت وه
زۆربه ی زانایان و تویانه ئیسلام و ئیمان یه ک شته الله فه رمویه تی : [ومن یتغ غیر الإسلام دینا
فلن یقبل منه] هه ر که سیک جگه له ئیسلام په پره وی له دینیکی تر بکات ئه وا لئی
قبولنا کریت. جا ئه گه ر ئیمان جیاوایه له ئیسلام ئه وا (خوا ته نها باسی ئیسلامی نه ئه کرد به لکو
باسی ئیمانیشی ده کرد چونکه خوا به یی ئیسلام فه رموی) قبولی ناکات. وه له زانایان وای بو
چۆن که ئیسلام تاییه ته به ته سلیم بون و ملکه چی نواندن بو ئه و حوکمانه خوا که ئه و ئیمانی
پیی هی ناوه هه روه ک خوا فه رموی : [قالت الأعراب آما قل لم تؤمنوا ولكن قولوا أسلمنا ولما
یدخل الإيمان فی قلوبکم] ئه عرابیه ده شته که کان وتیان ئیمه ئیمانمان هی ناوه توش پیان بلئی
ئیانتان نه هی ناوه به لکو بلین ته سلیم بوینه بۆ دینی خوا وه هیشتا ئیمان له دلتاندا جیگیر نه بووه،

وهفهرمويه تی : [يؤمنون عليك أن اسلموا قل لا تمنوا علي إسلامكم بل الله يمن عليكم أن هداكم للإيمان] ئەي پيغه مبهري خوا (صلى الله عليه وسلم) منهتت به سهردا ئەكەن كاتيك كه موسلمان بوونه بلي : ئيوه منهت مهكەن به سهر مندا كه موسلمان بوونه بهلكو خواي گه وره منهت ئەكات به سهر ئيوه دا كه هيدايه تي داوون بو ئيمان وه ئيماني خستوتە دلتانه وه ئەگەر ئيوه راستگون. وه ئەم ئايه ته به لگه شه به دهست ئەوانه ي كه وتويانه ئيسلام و ئيمان يەك شته.

[الشفاعة والحوض والمعاد والحساب]

شه فاعهت و حهوز و پوژي قيامهت وليپرسينه وه.

ئەهلي حەديت دەلین خواي گه وره كه سانيكي موه حيد له ئاگر دەرده هييت به شه فاعه تي شه فاعهت كاران وه شه فاعهت ههقه وه حهوز ههقه و پوژي قيامهت ههقه و لپرسينه وه ههقه.

[ترك الشهادة لأحد من الموحدين بالجنة أو النار]

وازهينان له شايه تي دان له سهر موه حيدان چي به بههشت بيت ياخود به ئاگر

ئەهلي حەديت پيداگري ناكەن له سهر هيچ موسلمانيك كه بلين له بههشته يان له دوزهخه چونكه ئەوه له زانستي غهيبه خوا شاردويه تيه وه له بندهكاني چونكه نازانن له سه رچي مردوه ئايا له سهر ئيسلام مردوه ياخود كوفر بهلكو (به په هايي) ده لين ئەگەر له سهر ئيسلام مرد و دوركه وتيپته وه له تاواني گه وره و ئاره زوو و گوناخه كان ئەوا له ئەهلي بههشته به به لگه ي وته ي خوا : [إن الذين آمنوا وعملوا الصالحات] ئەوانه ي ئيمان يان هيناوه و كرداري چاكيان كردوه خواي گه وره باسي تاوانياني نه كردوه وه فهرمويه تي : [أولئك خير البرية جزاؤهم عند ربهم جنات عدن] ئەمانه باشتري دروستكراوي خواي گه وره ن پاداشتي ئەم كه سانه كه ئيمان

و کردهوهی چاکیان کۆکردۆتهوه له لای پهروهردگاریان له پۆژی قیامهت خوای گهوره ئه پانخاته به ههشتیکهوه که شوینی مانهوهی هه میسهیه که جوگه له ئاو به ژیر دارو باخ و خانووه کانیاندا ته پرات به نه مری و هه میسهیه تیایدا ئه مینه وه. وه ههر که سیک پیغه مبهری خوا (صلی الله علیه وسلم) به دیاریکراوی شایه تی بۆ داییت وه به سه حیه وه لییه وه چه سپاییت ئه واهلی هه دیث یش شایه تی بۆ ئه و که سه ده ده ن وه ک شوینکه وتتیک بۆ رسول الله (صلی الله علیه وسلم) وه بۆ به راستخسته وهی وته که ی.

[عذاب القبر]

سزای گۆر

ئه هلی هه دیث ده لێن سزای گۆر هه قه خوا ئه گهر وستی لێ بیت سزای ئه و که سانه ده دات که شایسته ن وه ئه گهر وستی لێ بیت لێ خوش ده بیت به به لگهی وته ی خوای گهوره فهرمویه تی [النار يعرضون عليها غدواً وعشياً ويوم تقوم الساعة أدخلوا آل فرعون أشد العذاب] هه موو به یانیان و ئیوارانیک فیرعه ون و داروده سته و شوینکه وتوانی به ئاگر سزا ئه درین له ناو گۆره کانیاندا کاتیکیش که پۆژی قیامهت دیت خوای گهوره ئه فهرمووی : فیرعه ون و شوینکه وتوانی بخه نه ناو سه ختترین سزاوه که سزای ئاگری دۆزه خه. له م ئایه ته دا خوای گهوره سزای به یانیان و ئیوارانی بۆیان بریارداوه تا دنیا ماییت ئه وان سزا ده چیژن تا پۆژی قیامهت جا که قیامهت هات سزای به ئازار و توند ئه درین وه له سهریان که م نا کریته وه ههروه ک چۆن له دنیا سزادراون (له ناو گۆردا) وه الله فهرمویه تی [ومن أعرض عن ذكری فإن له معیشتة ضنکاً] وه ههر که سیکیش پشت له دین و قورئانه که ی من بکات ئه وه به دلنایی ژبانیک ته نگ و ته سک ئه یژنین . و اتا پیش ته و او بوونی دنیا چونکه خوا فهرمو ی [ونحشره یوم القیامة اعمی] وه له پۆژی قیامهت دا به کویری هه شری ده که ی ن ئایه ته که ئه وه ده رئه خات ژیا ندنی ته نگ ی له پیش قیامهت وه به لگه ش له سه ر ئه وه ئه و ته نگ ی

ژیانه (بۆ ناو قهبره و بۆ دونیا نیه) به بهلگه ی ئه وه ی که یهود و نه صاپا و موشریکان له خۆشیدا ده ژین که واتا به م هۆکاره له ئایه ته که تیده گهین ژیانندی تهنگ مه به ست پیتی تهنگی نیه له رزق و له ژیا نی دنیا (چونکه) ئه وه تا موشریکان رزقیکی زۆر و فراوانیان هه یه به لکو مه به ست پیتی پاش مردنه وه پیش پۆژی زیندو بونه وه یه (که ناو گۆره).

[سؤال منکر و نکیر]

پرسیاری منکر و نکیر

ئه هلی حه دیت باوه رپان به منکر و نکیر هه یه به و شیوه یه ی که له رسول الله وه (صلی الله علیه وسلم) جیگیر به له گه ل ئه و وته یه ی خوا که فه رمویه تی، [یثبت الله الذین آمنوا بالقول الثابت فی الحیاة الدنیا و فی الآخرة و یضل الله الظالمین و یفعل الله ما یشاء] خوی گه وه باوه رداران جیگیر ئه کات به وشه ی جیگیر که وشه ی لا إله إلا الله یه له ژیا نی دنیا و قیامه تدا، وه له ناو گۆریشدا ئه توانن وه لامی فریشته کان بده نه وه به زمانی پاراو که الله پهروه ردگارمانه و محمد (صلی الله علیه وسلم) پیغه مبه رمانه و ئیسلام دینانه. که پیغه مبه ری خوا (صلی الله علیه وسلم) ته فسیری ئه م ئایه ته ی کردوه ده فه رمیت : (ئهم ئایه ته له سه ر سزای ناو گۆر دابه زیوه)

[ترك الخصومات والمراء في الدين]

وازهینان له مشتومر و گفتوگۆ کردن له دیندا

ئه هلی حه دیت وایان بینوه که وازه نریت له مشتومر کردن (مناقه شه کردن له دیندا و) له باره ی قورئان و جگه له ویش به بهلگه ی وته ی خوا که فه رمویه تی : [وما یجادل فی آیات الله إلا

الذين كفروا] هیچ که سیک مشتومر و دهمه قالی ناکات سه بارهت به ئایه ته کانی خوای گه وره
ته نها کافران نه بیت. و اتا مشتومر ئه کات له قورئاندا به باوهر نه بوونی پیی وه خواش زاناره.

[خلافة الخلفاء الراشدين]

خیلافه تی خه لیفه راشیدینه کان

ئه هلی حه دیت جیگری خیلافه تی ابو بکر ده که ن له پاش رسول الله (صلی الله علیه وسلم)
که به ویستی و داخوای هاوه لآن بوو به خه لیفه پاشان خیلافه تی عمر له پاش ابو بکر په زای
خوایان لی بیت که ابو بکر کردی به خه لیفه له پاش خوی پاشان خیلافه تی عثمان خوای لی
پازی بیت که به یه کده نگی ئه هلی شورا و هه موو موسلمانان هه لبرێدرا به پیی فه رمانی
(ئیامی) عمر پاشان خیلافه تی علی کوری ابی طالب په زای خوای لی بیت که به به یعه تی
به دریه کان و ئه وانیه به یعه تیان پی دا وه ک عمار بن یاسر و سهل بن حنیف و ئه وانیه
له گه لیان بوون له هاوه لآن کرا به خه لیفه

[المفاضلة بين الصحابة]

پله و پایه ی فه زلی نتوان هاوه لآن

ئه هلی حه دیت ده لئین هاوه لآن په زای خوایان لی بیت پله و پایه یان هه یه له بهر وتهی الله که
فه رمویه تی : [لقد رضي الله عن المؤمنين إذ يبايعونك تحت الشجرة] بیگومان خوا له و
ئیاندارانه پازی بوو که به یعه تیان بیت دا له ژیر داره که پیغه مبه ری خوا (صلی الله علیه
وسلم) فه رمووی : (ئه وانیه له ژیر ئه و داره به یعه تیاندا هیچ که سیکیان ناچنه دۆزه خه وه) وه
وتهی خوا [والسابقون الأولون من المهاجرين والأنصار والذين اتبعوهم بإحسان رضي الله
عنهم]. پیشه نکه سه ره تا کان له کۆچکه ره کان و پشتیوانان وه ئه وانیه یش که له دوا ی ئه وان

هاتوونه و شوپنیان که وتوونه به چاکه خوی گه وره لیان رازی بووه. هه ر که سی پهمندی خوی بو جیگیربو له وان ئه و له پاش ئه وه کاری ناکات که خوا توپه بیت وه پهمندی خواش بو تابعین ته نها به شوپنکه وتنی چاکه یه بو هاوه لان وه هه ر که سی له تابعین و له شوپنکه وتوان له ریز و پله و پایه یی هاوه لان که م بکاته وه ئه و به چاکه وه شوپنیان نه که وتوه بویه ناچیتته ناو ئه و ئایه ته وه (واتا خوا لئی رازی نابیت).

[قولهم فیمن یبغض الصحابة]

وته ی ئه هلی هه دیت له باره ی ئه وان ه ی رقیان له هاوه لان ه.

هه ر که سی رقی له پله و پایه ی هاوه لان بیت له لای خوا ئه و مه ترسیه کی له سه ره که هپچ شتی له و مه ترسیه گه وره تر نه له بهر وته ی خوی گه وره که فه رمویه تی [مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ ۚ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ ۖ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا ۖ سِيَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِّنْ أَثَرِ السُّجُودِ ۚ ذَٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ ۚ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَىٰ عَلَىٰ سَوْقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ ۖ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا] محمد (صلی الله علیه وسلم) پیغه مبه ری خوی (صلی الله علیه وسلم) وه ئه و صه حابه به ریزانه ی له گه لی بوون سه خت و توندن و تیژن له سه ر کافران وه له نیوان خویاندا زور به رهم و سوز و به زه یی و میهره بانن، که ده بیت مروقی باوه ردار وا بیت ئه یانبینی هه میشه له رکوع و سجوددان و نویژ ئه که ن بو خوی گه وره مه به ست و نه تیان ده ستخستی فه زل و چاکه و پهمندی خوی گه وره یه، نیشانه ی خشوع و خو به که مزانین و شیوه و په وشت جوانی و دره وشاوه ی له پرویاندا دیاره به هوی زوری شوپنه واری سوجه بردن و نویژ کردنیان، له ته ورات و ئینجیلیشدا وه سفی ئه م صه حابه به ریزانه به و شیوازه کراوه نمونه ی ئه م صه حابه به ریزانه وه کو نمونه ی پروه کیك وایه که سه رتا لاوازه و دواتر به هیز ئه بیت و پی ئه گات و گه وره

ئەبىت وە لە پاش ئەوھى كە تەنك و ناسكە دواتر ئەستوورو بەھیزو دريژ ئەبىت ئەو كاتە لەسەر پىي خۆى لەسەر دارەكەى خۆى پائەوھستى جووتيارە كە زۆر پىي سەرسام ئەبىت، كە ئەمەيش نموونەى صەحابە بەريزەكانە كە سەرەتا لاوازو بىي ھيزو كەم بوون دواتر خواى گەورە بەھيزى كردن و زۆرى كردن تا بىيئە خەفەت خواردن بۆ كافران و كافران كە دەيانبين خەفەتيان پىي بخۆن و رقيان لىيان بىت. الله ھەوالى داوھ كە ھاوھلانى كردۆتە خەفەتيك و بوغزيك لە دلى كافراندا وە ئەھلى ھەديت وتويانە لەبارەى خىلافەتى ھاوھلانەوھ خواى گەورە فەرمويەتى [وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا ۚ يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا ۚ] خواى گەورە بەليني داوھ بەو باوھدارانە لە ئيوھ [ھەركەسى لە ئيوھ لە دايكبوھ و ئىستا لەگەل پىغەمبەردايە] كە كەردەوھى چاكيان كەردوھ (خوابەليني داوھ) ئەيانكاتە جيئشين و دەسەلاتدار لەسەر پرووى زەوى، ھەروھكو چۆن ئەوانەى پيش خويان لە بەنو ئيسرائيل و جگە لەوانى كەردە فەرمانرەواو كاربەدەست وە ئەو دىنەيشى كە خواى گەورە پازى بووھ بۆتان بە دلىايى خواى گەورە بۆتان تەمكين و جيگىرو دامەزراوى ئەكات و سەرى ئەخات وە لە دواى ئەو ترس و لەرزەى كە لە دوژمنان ھەتانە بە دلىايى خواى گەورە بۆتان ئەگوڤي بە ھىمنى و ئەمن و ئاسايش، عىبادەتى من بكەن وە ھىچ جوړە شەريكيكم بۆ بڤيار نەدەن. الله دىنى خوى جيگىر و دامەزراوكر بە ابو بكر و عمر و عثمان وە الله بەليني دا كە بە ئەمن و ئاسايشەوھ ھپرش دەبەن بۆ دوژمنان و دوژمنان ھپرش ناھين وە دوژمن دەترسين دوژمن ئەوان ناترسين وە الله عزوجل فەرمويەتى لەبارەى ئەوانەى كە لە جىھادكرن لەگەل پىغەمبەردا دواكەوتن الله لە بارەيانەوھ فەرموى [فَإِنْ رَجَعَكَ اللَّهُ إِلَى طَائِفَةٍ مِنْهُمْ فَاسْتَأْذِنُواكَ لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَنْ تَخْرُجُوا مَعِيَ أَبَدًا وَلَنْ تُقَاتِلُوا مَعِيَ عَدُوًّا ۖ إِنَّكُمْ رَضِيتُمْ بِالْقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوا مَعَ الْخَالِفِينَ] ئەى محمد (صلی الله عليه وسلم) ئەگەر خواى گەورە گەپانتیوھ بۆ لاى كۆمەلەك لە مونافيقان كە ويستيان جاريكى تر بۆ غەزايەكى تر لەگەلندا دەرچن، تۆ وەكو سزايەك بۆيان پىيان بلى : ھەرگيز

جاریکی تر له گه‌ل مندا نابې ده‌رچن چونکه ده‌رچوونتان زهره‌ر و زیانی هه‌یه بو موسلمانان وه نابې له گه‌ل مندا کوشتاری هیچ دوژمنیکم بکه‌ن ئیوه سه‌ره‌تا پازی بوون که دانیشتن و ده‌رنه‌چن بو جیهاد ده‌ی دانیشتن له گه‌ل نه‌وانه‌ی که عوزریان هه‌بووه له منال و ئافره‌ت و پیرو په‌ککه‌وته و نه‌خو‌شه‌کان. جاکاتی مونا‌فیکان نه‌وانه‌ی له جیهاد دواکه‌وتن گه‌یشتن به پیغه‌مبه‌ر (صلی الله علیه وسلم) داوایان له پیغه‌مبه‌ر (صلی الله علیه وسلم) کرد که ده‌ریچن بو سه‌ر دوژمن پیغه‌مبه‌ری خوا (صلی الله علیه وسلم) پښه‌ی نه‌دان الله ته‌م ئایه‌ته‌ی دابه‌زاند [سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انْطَلَقْتُمْ إِلَىٰ مَغَانِمَ لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْ ۖ يُرِيدُونَ أَن يُبَدِّلُوا كَلَامَ اللَّهِ ۗ قُل لَّن تَتَّبِعُونَا كَذَلِكُمْ قَالَ اللَّهُ مِنْ قَبْلُ ۖ فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا ۚ بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا] دوا‌ی نه‌وه‌ی که موسلمانان چوون بو غه‌زای (خه‌یبه‌ر) وه پیغه‌مبه‌ر (صلی الله علیه وسلم) به‌لینی سه‌رکه‌وتنی پیدان، نه‌وانه‌ی که دواکه‌وتبوون له غه‌زاکه له دوو‌رووه‌کان وتیان : کاتیک که ئیوه ته‌چن بو کو‌کردنه‌وه‌ی غه‌نیمه‌ت پښگامان بده‌ن و لیان بگه‌رین با ئیمه‌ش دواتان بکه‌وین و له‌گه‌لتان بیین، مه‌به‌ستیان نه‌وه بوو غه‌نیمه‌تیان ده‌ست بکه‌ویت نه‌مان ویستیان قسه‌ی خوا‌ی گه‌وره بگو‌رن، که خوا‌ی گه‌وره بریاری دابوو نه‌و غه‌نیمه‌یه ته‌نها بو نه‌و که‌سانه‌یه که به‌شداری (خوده‌یبه‌ی)یان کردووه‌و بو که‌سی تر نیه نه‌ی محمد (صلی الله علیه وسلم) بلې : ئیوه نابې شوینان بکه‌ون وه پیشتیش خوا‌ی گه‌وره ته‌م بریاری دابوو که غه‌نیمه‌تی (خه‌یبه‌ر) ته‌نها بو نه‌و که‌سانه‌یه ئاماده‌ی (خوده‌یبه‌ی) بوونه مونا‌فیکان نه‌لین : ئیوه بویه نایه‌لن ئیمه شوینتان بکه‌وین له‌به‌ر نه‌وه‌ی حه‌سوودیان پی نه‌به‌ن به‌لکو مونا‌فیکان تیناگه‌ن ته‌نها که‌میک نه‌بی نه‌و که‌مه‌یش له دونیادا نه‌ک له دیندا. وه له باره‌یانه‌وه فه‌رمویه‌تی [قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سَتُدْعُونَ إِلَىٰ قَوْمٍ أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ تُقَاتِلُونَهُمْ أَوْ يُسْلِمُونَ ۖ فَإِنْ تُطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا ۖ وَإِنْ تَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِّن قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا] نه‌ی محمد (صلی الله علیه وسلم) به‌و که‌سانه‌ی که دواکه‌وتوونه له ده‌شتنشینه‌کان پیان بلې ئیوه بانگ نه‌کرین بو جه‌نگیکی تر له گه‌ل که‌ساتیکدا که زور به‌هیزن یان نه‌وه‌تا کوشتاریان نه‌که‌ن یان نه‌وه‌تا نه‌وان به‌بی کوشتار موسلمان نه‌بن به‌ ویستی

خوڤان ئەگەر لەم شتەدا ئیوه گوڤرایه‌لی خوای گه‌وره بکه‌ن و جیهاد بکه‌ن ئەوه خوای گه‌وره
 ئەجر و پاداشتیکی باشتان ئەداته‌وه له‌ دنیادا به‌ سه‌رکه‌وتن و غه‌نیمه‌ت له‌ قیامه‌تیش به‌
 به‌هه‌شت [وه ئەگەر پشتیش هه‌لکه‌ن هه‌روه‌کو چۆن له‌ پیشتردا له‌ (حوده‌ییبه‌) پشتان هه‌لکرد
 وه‌ ئاماده‌ نه‌بوون ئەوه خوای گه‌وره سزاتان ئەدات سزایه‌کی زۆر به‌ئیش و ئازار له‌ دنیا به‌
 تیکشکاندن له‌ قیامه‌تیش به‌ ئاگری دۆزه‌خ. ئەوانه‌ له‌ سه‌رده‌می پیغه‌مبه‌ر (صلی الله علیه
 وسلم) بون زیندووون و خوای گه‌وره به‌م شیوه‌ قسه‌ی له‌ باره‌یانوه‌ کرد به‌هۆی دواکه‌وتنیان
 له‌ جیهاد ئەوه‌ی مایه‌وه‌ لێیان له‌و که‌سانه‌ له‌ ناو خیلافه‌تی ابو بکر و عمر و عثمان په‌زای
 خویان لی بی‌ت خوای گه‌وره به‌هۆی گوڤرایه‌لییان بۆ ئەو خه‌لیفانه‌ (وه‌ لامدانه‌وه‌ی بانگه‌وازی
 جیهاد خوا) پاداشتیان ده‌داته‌وه‌ وه‌ به‌هۆی سه‌رپیچیان بۆ ئەو خه‌لیفانه‌ سزایان ده‌دات ئەمه‌ش
 راگه‌یاندیکه‌ له‌ لایه‌ن الله وه‌ بۆ خیلافه‌تی (چوار خه‌لیفه‌که‌) وه‌ ناییت له‌ دل‌ماندا شتیکی هه‌بی‌ت
 به‌رامبه‌ر هه‌یج یه‌کێ له‌ هاوه‌لان وه‌ ئەگەر خیلافه‌تی یه‌کیکانت چه‌سپاند ئەوا خیلافه‌تی
 ئەوانی تریش به‌ دوایدا ده‌بی‌ت بچه‌سیینیت و دانی پێدا بنه‌یت.

[الجمعة خلف كل إمام مسلم برا کان أو فاجرا]

هه‌ینی ئەنجام دان له‌ پشت هه‌موو پیشه‌وايه‌کی موسلمان چاکه‌کار بی‌ت یان تاوانبار

ئەه‌لی حدیث نوێژ کردنی هه‌ینی و جگه‌ له‌ هه‌ینی به‌په‌وا ده‌بینن له‌ پشت هه‌موو ئیمامیکی
 موسلمان جا چاکه‌کار بی‌ت یان تاوانبار چونکه‌ الله عزوجل هه‌ینی فه‌رزکردوه‌ وه‌ فه‌رمانی
 به‌کردنی هه‌ینی کردوه‌ به‌په‌های سه‌ره‌پای زانست بونی خوا به‌وه‌ی که‌وا ئەوه‌ی (ئیمامه‌ له‌
 پوژانی هه‌ینی) تییاندا هه‌یه‌ فاسق و تاوانبار وه‌ الله هه‌یج کاتیکی له‌ هه‌ینی جیانه‌کردۆته‌وه‌
 (واتا نه‌یفه‌رموه‌ له‌ فلان کات هه‌ینی بکه‌ن و له‌ فلان کات مه‌یکه‌ن نه‌خیر هه‌ینی له‌ هه‌موو
 کات و سه‌ردام و ولاتی‌کدا ده‌کریت) وه‌ له‌ خۆرا فه‌رمانی نه‌کردوه‌ به‌ ئەنجامدانی نوێژی
 هه‌ینی (و ئاماده‌بون له‌ وتاری هه‌ینی)

[الجهاد مع الأئمة وإن كانوا جوراً]

جهنگ و تیکۆشان له گه‌ڵ پیشه‌وایان ئه‌گه‌رچی سته‌مکاریش بی‌ت

ئه‌هلی حه‌دیث جه‌نگ و تیکۆشان دژی کافران به‌په‌وا ده‌بینن له‌پشت سه‌رکرده‌وه ئه‌گه‌رچی سته‌مکاریش بی‌ت وه به‌په‌وا‌ی ده‌بینن دوعای چاک بونیان بۆ بکری‌ت و دادپه‌روه‌ربن وه به‌په‌وا‌ی نابینن ده‌رچون بکری‌ت له‌دژی سه‌رکرده‌(ته‌نها له‌به‌ر سته‌م مادام موسلمان‌ه و جیهاد ئه‌کات و شه‌رعی خوا ده‌چه‌سپینیت دروست نیه ده‌رچونی له‌ دژ بکری‌ت) وه ئه‌هلی سونه‌ت شه‌ری فیتنه به‌په‌وا نازانن(شه‌ری نیوان دوو کۆمه‌لی موسلمان) وه شه‌ری کۆمه‌لی ده‌ست درێژکار ده‌که‌ن له‌گه‌ڵ سه‌رکرده‌ی دادپه‌روه‌ر ئه‌گه‌ر ئه‌و سه‌رکرده‌یه هه‌بوو به‌و مه‌رجه‌ی که له‌لای ئه‌هلی سونه‌ت هه‌یه(واتا شه‌ری کۆمه‌لی ده‌ست درێژکار له‌پشت سه‌رکرده‌ی دادپه‌روه‌ر ده‌کری‌ت به‌و مه‌رجانه‌ی که‌لای اهل السنه هه‌یه نه‌ک به‌ناوی سه‌له‌فه‌وه بحیت له‌پشت سه‌رکرده‌ی سته‌مکار و کافر و عه‌لمانی شه‌ری موه‌حیدان بکه‌ی به‌بیانوی ئه‌وه‌ی موه‌حیدان ده‌ست درێژکارن)

[دار الإسلام]

ولّاتی ئیسلام

ئه‌هلی حه‌دیث وای ده‌بینن ولّات ولّاتی ئیسلامه(ولّاتی ئه‌و سه‌رده‌مه‌ی خۆی ده‌لیت که سه‌رده‌می عیزه‌تی ئیسلام و شه‌رعی خوا بوو که هه‌موو حوکمه‌کانی شه‌رعی تیدا په‌په‌رو ده‌کرا و جزیه له‌ یهود و نه‌صارا ده‌سه‌نرا بۆیه ئیلام فه‌رموبه‌تی ولّات ولّاتی ئیسلامه به‌پێچه‌وانه‌ی خه‌وارج و موعته‌زیله‌کان که ئه‌و ولّاته ئیسلامیانه‌ی ئه‌و کاته‌یان به‌ ولّاتی کوفر زانیوه وه‌ک ئیلام خۆی ده‌فه‌رمو‌یت(ولّاتی کوفر نیه وه‌ک موعته‌زیله‌کان ده‌یلێن مادام بانگی تیدا ده‌درێن وه نوێژکردن تیدا ده‌کری‌ت به‌ئاشکرا وه خه‌لکه‌که‌ی تیدا له‌ ئه‌ماندان(وه

بانگدان و نوڙ تیدا به هیزی موسلمانان ده کریت بویه ولاتی ئیسلامه نهک به ریگه پیدانی کافران وعه لمانیه کان واتا بو نمونه ئەمریکا بانگ و نوڙی تیدا ده کریت و زانکوی ئیسلامی و سه نتهری قورئان و بانگخوازی تیدایه به لام به ئیجماعی هه موو ئومهت پیی ناوتریت ولاتی ئیسلام چونکه به هیزی موسلمانان بانگ و دروشمه کانی ئیسلام په پرهوی ناکریت به لکو به پیی یاسا ده سترکه کانی خوین و به پیی ریگه پیدانی ئەوان بانگ و نوڙی جماعه تی تیدا ده کریت بویه ده بی تیگهین لهم وتانه عیبرهت ته نها به نوڙ و بانگدان نیه به لکو ئایا به ده سه لات و زهبر و هیزی کی بانگ و نوڙ و جمعه و جماعه تی تیدا ده کریت ئەگه هیزی هیزی موسلمانان بوو حوکم حوکمی شهرع بوو وهک ئەو سه رده مهی نوسه ری کتیه که ئەوه ولاتی ئیسلامه به لام ئەگه هیز به ده ست کافران وه بوو وه حوکم حوکمی عه لمانیه ت و دیموکراسیه ت بوو ئەوا ولاتی کوفره با وهک امریکا نوڙ و بانگیشی تیدا بدریت ئەمه ش وتهی من نیه به لکو ئیامی ابن قیم وتهی جمهوری زانیانی له سه ر گپراوه ته وه له کتابی احکام اهل الذمة

[أعمال العباد لا توجب لهم الجنة إلا بفضل الله]

کاروکرده وهی به نده کان به هه شت مسوگه ر ناکات ئیلا مه گه ر به فه زلی الله خوی نه بیّت

ئه هلی هه دیت وای ده بینن هه یج که سیک به هه شتی بو مسوگه ر نابیت ئەگه رچی هه رچی کرداریکیشی کردییتی له کرداره باشه کان(هه ر ناچیت به هه شته وه به و کرداران) ئیلا به فه زل و په حمی خوا خوی نه بیّت که ده یبه خشیّت به هه رکه سی که خوی ویستی لی بیّت چونکه کارکردنی چاکه و گوپرایه لی کردن بو خوا له فه زلی خوا وهیه هه روهک خوا فه رمویه تی : [ولولا فضل الله عليكم ورحمته ما زکی منكم من أحد أبدا ولكن الله يزكي من يشاء] ئەگه ر فه زل و په حمه تی خوا ی گه وره نه بوایه، ئەوا هه رگیز هه یج که سیک له ئیوه پاک نه ئەکرده وه له تاوان به لام خوا ی گه وره ویستی لی بیّت هه ر که سیک پاک بکاته وه له تاوان پاک ی ئەکاته وه به

فهزّل و پهحمه تی خو ی وه فهرمویه تی، [ولولا فضل الله علیکم ورحمته لاتبعتم الشیطان إلا قلیلا] وه ئه گهر فهزّل و پهحمه تی خوی گه وره نه بویه له سه ر ئیوه ئه ی موسلمانان ئه وه ئیوه شوین شه یتان ئه که وتن ته نها که میکتان نه بی. وه فهرمویه تی: { یختص برحمته من یشاء } [خوی گه وره پهحمه تی خو ی تایبه ت ئه کات به ههر که سیک ویستی لی بیت.

[الرازق الله]

پۆزی به خش الله یه

وه الله تعالی پۆزی هه موو زیندویه ک ده دات پۆزی خواردن که ژیان پپی به پپوه ده چیت وه الله ئه و پزقه ی مسوگهر کردوه بو ههریه کی له دروستکراوه کانی تا له ژیاندا بیت وه ههر خویه پۆزی پیده به خشیت چی له حه لال بیت یان له حه رام وه به هه مان شیوه پۆزی جوانی چاکی و گه وره ی که پپی ده ژیت.

[الله خالق الشیاطین ووساوسهم]

الله دروستکاری شه یطان و وه سواسه کانیانه

ئه هلی هه دیت باوهریان وایه که الله تعالی شه یطانی دروستکردوه که وه سواسه بو نه وه کانی ئاده م دروست ده کات وه فیلیان لی ده کات و له خشته یان ده بات وه شه یطان ده ست ده وه شیئیت له مرؤف (ئه گهر خوا ویستی لی بیت بو ههر مرؤفیک ئه و شه یطان ده ستی لی ده وه شیئیت به ویستی الله)

[السحر والسحرة]

جادوو و جادوگر

له دونیادا جادوو و جادوگر ههیه وه به کارهینهری جادوو خاوه نه که ی کافر ده کات که باوه پری پی هه بیّت پی وایّت سودی پی ده گه یه نیّت یان زیان ده گه یه نیّت به بی ئیزنی خوا

[مجانبة البدعة]

دورکه وتنه وه له داهینراو

ئه هلی هه دیت خو دورخستنه وه له بیدعه و تاوان و شانازی به خووه کردن و خو به گه وره زانین و به خو سه رسام بوون و خایه نه ت و ئاژاوه ناناوه و دوو زمانی و زیان گه یاندنی غافل گیرانه وه ئه هلی سونه ت خو یان ده گرنه وه له زیان گه یاندن و غه ییه ت کردن ئیلا بو که سی نه بیّت که بیدعه ی لی ده رکه وتبیّت و بانگه شه ی بو بکات قسه کردن له سه ر ئه و که سانه به غه ییه ت دانانری له لای ئه هلی هه دیت.

[تعلم العلم]

فیربونی زانست

ئه هلی هه دیت وای ده بینن که فیربونی زانست و داواکردنی له شوینی خو ی وه ربگیریت (واتا له کتاب و سونه ت و زانایانی سه ر راستی ئومه ت نه ک له دین فروشان و بیدعه چی و گومپراکان) وه گرنگی دان له فیربونی قورئان و زانسته کانی ته فسیر وه بیستنی سونه ته کانی رسول الله (صلی الله علیه وسلم) وه کوکردنه وه ی و تیگه شتن لئی وه هه ولدان گه پان به شوین ئاتاری هاوه لان.

[الكف عن الصحابة]

خۆگرتنه وه له هاوه لّان

خۆگرتنه وه له قسه وتن پييان و تانه و ته شهري ناشرين دانه پاليان وه ئه هلي حه ديث ئه وه ي
پويداوه له نيوان هاوه لّان ده يگه پيڤينه وه بۆ لاي الله عزوجل (ده لّين ئه وان ئومه تيک بوون و
پوشتن خوا لّيان رازي بووه خوا ئه وه ي کردويانه به هه لّه اجتهادي هه لّه بووه نه ک هه لّه ي
ئه نقه ست)

[لزوم الجماعة]

پابه ند بوون به کومه لّ

(پابه ندبون به کومه لّ و اتا پابه ندبوون به هه ق وه ک ابن مسعود فه رمويه تي کومه لّ ئه وه يه
له گه لّ هه قدا بيت ئه گه ر چي به ته نه اش بيت) وه خۆ پاک راگرتن وه فه قيري و هه ژاري خۆ
ده رنه خستن له خواردن و خواردنه وه و پوشتا کدا وه هه و لّ و خۆ به گه پخستن بۆ کاري چاکه و
فه رمانکردن به چاکه و پيگريکردن له خراپه و پشت هه لّکردن له نه زانه کان (وه لام
نه دانه وه يان به خراپ و به ناشريني) تائه و کاته ي فيريان ئه که يت و هه قيان بۆ رۆن ئه که يه وه
پاشان ئينکاري کردن و سزادان له پاش رۆنکردنه وه وه جيگريکردني بيانوو له نيوانيان و له
نيوان ئه وان

[وجوب لزوم مذهب أهل الحديث الفرقة الناجية]

واجبیه تی پابه ندبوون به ږیبارزی ئه هلی حه دیت کومه لی ږزگار بوو

ئهمه ئه صلی دین و مه زه به بیرو باوه ږی پشه وایانی فهرموده ئه وانه ی که هیچ بیدعه یه کیان لی دهر نه چوه وه توشی هیچ فیتنه یه نه بونه وه نه چونه به لای شتیکدا که بیزار وه له دین وه له دین جیانه بونه وه وه چاک بزانه خوای گه وره له کتیه کهیدا (که قورئانه) خوشویستن و لیخوش بوونی خو ی بو ئه و که سانه ږیارد او وه که شوینی پیغه مبه ره که ی ده که ون (صلی الله علیه وسلم) وه ئه وانی کرده به کومه لی ږزگار بوو وه کومه لی په ږه ولینکراو الله عزوجل فهرمو یه تی [قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ] ئه ی محمد (صلی الله علیه وسلم) پیان بفهرموو : ئه گه ر ئیوه راست ئه که ن خوای گه وره تان خوش ئه و ی ئه وه شوین من بکه ون ئه وه ئه و کاته ش خوای گه وره ئیوه ی خوش ئه و ی وه له تاوانه کانتان خوش ئه بی، وه خوای گه وره زور لیخوشبوو و به ږه حم و به زه بیه.

خوای گه وره سود به ئیمه و ئیوه ش بگه یه نیت به زانست وه به هو ی ته قوا و له خوا ترسیه وه بمانپار یزیت له لادان و گومپای به منته و ږه حمه تی خو ی .

ئاماده کردنی

پێگهی نه‌ه‌واند

نوسینی

حارث المسلم السني

